Dosarul nr.3-2972/2022
2-22177259-12-3-05122022-1

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

17.07.2025 mun.Chişinău

Judecătoria Chişinău, Centru,
Preşedintele şedinţei, judecător Liudmila Holeviţcaia,
Grefier Cristina Verlan,

examinând în ședința de judecată publică acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Eduard Harunjen împotriva Președintelui Republicii Moldova privind constatarea nulității actului administrativ individual defavorabil,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

Reclamantul - Eduard Harunjen, la 05.12.22 s-a adresat în judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Președintelui Republicii Moldova privind constatarea nulității Decretului Președintelui Republici Moldova nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General".

În argumentarea acțiunii depuse, reclamantul a invocat că, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016, Harunjen Eduard a fost numit în funcția de Procuror General.

Explică că, la data de 09.07.2019 de către Parlamentul Republicii Moldova a fost adoptată Hotărârea nr.74 „Cu privire la constatarea neîntrunirii condițiilor de numire în funcția de Procuror General a lui Eduard Harunjen, prin care s-a constatat că Eduard Harunjen nu întrunea condiția prevăzută la art.17 alin.(1) lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură pentru a candida la funcția de Procuror General, întrucât timp de 9 luni înainte de concurs, fiind Procuror General interimar, a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor.

Potrivit art.2 din numita hotărâre, parlamentul a decis: „în temeiul art.57 alin.(1) lit.i) și alin.(3) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, se recomandă Președintelui Republicii Moldova emiterea decretului privind constatarea încetării raporturilor de serviciu în circumstanțe ce nu depind de voința părților în privința Procurorului General al Republicii Moldova Eduard Harunjen în legătură cu încălcarea condiției prevăzute la art.17 alin.(l) lit.e) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură".

Atrage atenția că, Hotărârea Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 contravine alegațiilor înaltului for constituțional al Republicii Moldova, context în care, cu ocazia examinării sesizării (nr.146a/2016) depusă de către deputatul Grigore Cobzac la data de 12.12.2016, referitoare la controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.2495-VII din 8 decembrie 2016 „Privind numirea domnului Eduard Harunjen în funcția de Procuror General", Curtea Constituțională a adoptat Decizia nr.94 din 19.12.2016, prin care a declarat sesizarea inadmisibilă.

În special, verificând critica autorului sesizării nr.l46a/2016 cu referire la dreptul Procurorului General interimar de a candida la funcția de Procuror General, Curtea Constituțională a reținut în Decizia nr.94 din 19.12.2016, citat: „29. Potrivit art.17 alin.(l) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură, pentru funcția de Procuror General poate candida persoana care „în ultimele 6 luni nu a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor".

30. Curtea reține că, în Decizia nr.87 din 22 noiembrie 2016, a statuat că Procurorul General interimar preia de drept plenitudinea competențelor Procurorului General.

31. În speță, Curtea constată că de la etapa la care funcția de Procuror General a devenit vacantă Procurorul General interimar nu a participat la nici o ședință a Consiliului Superior al Procurorilor, în calitate de membru al acestuia.

32. Curtea menționează că dl Eduard Harunjen a participat la ședințele CSP doar în calitate de candidat la funcția de Procuror General de rând cu alți candidați.

33. În același timp, Curtea reține că până la Decizia nr.87, prin care s-a menționat că, în virtutea prevederilor legale, Procurorul General interimar preia integral funcțiile titularului, decizie care a fost emisă abia la data de 22 noiembrie 2016, neparticiparea acestuia la ședințele CSP a rezultat din Hotărârile CSP nr.12-26/13 din 19 februarie 2013 și nr.234/9 din 12 martie 2013, prin care Consiliul a respins inițiativa de a-l accepta în calitate de membru de drept pe Procurorul General interimar.

34. Curtea subliniază că rațiunea normei, prin care se interzice de a candida la funcția de Procuror General persoanei care în ultimele 6 luni a deținut calitatea de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, a fost de a evita participarea acesteia la emiterea deciziilor care ulterior ar favoriza participarea la concurs".

Având în vedere că deciziile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate, acestea fiind în temeiul art.140 din Constituția RM obligatorii pentru toate autoritățile statului, este limpede de înțeles că prin adoptarea Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 și sfidarea constatărilor Curții Constituționale reținute în Decizia nr.94 din 19.12.2016, au fost desconsiderate principiile și valorile unui stat democratic.

Cu alte cuvinte, votul parlamentar privind adoptarea Hotărârii nr.74 din 09.07.2019 „Cu privire la constatarea neîntrunirii condițiilor de numire în funcția de Procuror General a lui Eduard Harunjen, nu este legal în raport cu dreptul intern. Această concluzie în sine este suficientă pentru a se stabili că ingerința în exercitarea de către reclamant a dreptului la respectarea vieții private nu era conformă cu legea. În sensul art.8 din Convenție, fiind subminat principiul securității raporturilor juridice, încălcându-se art.6 § 1 din Convenție.

Explică că, la baza adoptării Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019 a stat Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.39/2019 pentru adoptarea Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului Republica Moldova, prin care s-a exprimat vot de neîncredere Curții Constituționale, conducerii Procuraturii Generale și a altor structuri ale statului, declarate instrumente docile ale regimului oligarhic și s-a cerut demiterea Procurorului General.

La caz, subliniază că la momentul adoptării Declarației cu privire la recunoașterea caracterului captiv al Statului Republica Moldova, componența Curții Constituționale (declarată instrument docil al regimului oligarhic) includea următorii magistrați: Apolschii Raisa, Zaporojan Veaceslav, Gurin Corneliu, Băieșu Aurel, Reșetnicov Artur și Poalelungi Mihai. De aceea, Parlamentul a scăpat din vedere că Decizia Curții Constituționale nr.94 din 19.12.2016, prin care s-a declarat inadmisibilă sesizarea deputatului în Parlament Grigore Cobzac privind controlul constituționalității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016

„Privind numirea domnului Eduard Harunjen în funcția de Procuror General”, a fost adoptată într-o altă componență de magistrați, și anume: Popa Victor, Băiești Aurel, Dolea Igor și Zaporojan Veacesav.

În circumstanțele descrise mai sus, Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019 a fost adoptată în rezultatul unui abuz deliberat, fiind încălcate principiile fundamentale ale echității procedurale, consacrate la art.6 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, precum și principiile referitoare la o instanță independentă și imparțială, securitatea juridică și dreptul de a fi ascultat de o instanță instituită de lege. În același timp, constatările făcute prin art.l și art.2 din Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019, sunt incompatibile cu cerințele de legalitate, prevăzute la art.8 din Convenția Europeană.

În consecință, indică reclamantul că a perceput și percepe Hotărârea Parlamentului RM nr.74 din 09.07.2019, adoptată printr-o nerespectare evidentă a principiilor Convenției Europene menționate anterior, drept amenințare la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu.

Totuși, viciul echității procedurale admis prin votul parlamentar privind adoptarea Hotărârii nr.74 din 09.07.2019, nu a fost remediat în etapa ulterioară a procedurii. Aceasta deoarece, când a emis Decretul nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon nu a tratat această chestiune în mod corespunzător.

Subliniază că la data adoptării Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019, reclamantul era internat în spital - IMSP SR ACSR, secția Cardiologie (anexează extrasul medical).

Având în vedere presiunile fără precedent la care a fost supus din partea exponenților politici, care îi cereau insistent demisia cu începere din 14.06.2019, fiind însoțite de amenințări, în combinație cu atacurile deliberate asupra procurorilor din sistem, fiind amplificate de adoptarea Hotărârii Parlamentului nr.74 din 09.07.2019, la data de 10.07.2019 a decis să se externeze din spital (ora externării - 10:31) și să formuleze o cerere de demisie (depusă la 11.07.2019).

Atrage atenție că, formularea cererii de demisie a fost rezultatul exclusiv al șantajului politic, fiind depusă cvasi benevol, în considerarea stopării atacurilor exponenților politici la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu și întru evitarea colapsului în activitatea procurorilor.

Deoarece procedura, *per ansamblu,* de eliberare din funcția de Procuror General al reclamantului, a fost viciată, la data de 10 noiembrie 2022 a depus în adresa Președintelui Republicii Moldova o cerere prealabilă (cerere de constatare), prin care a solicitat: 1) examinarea și admiterea integrală a cererii prealabile; 2) suspendarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la finalizarea procedurii prealabile; 3) Constatarea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”; 4) Anularea actului administrativ individual defavorabil - Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”.

Astfel, la data de 21 noiembrie 2022, în adresa Președinției a fost depusă o cerere concretizată, prin care au fost reiterate și susținute integral temeiurile de fapt și de drept invocate în cererea prealabilă depusă la data de 10 noiembrie 2022, concretizându-se că cererea formulată se circumscrie acțiunii în constatare (art.206 alin.(l) lit.d) din Codul administrativ).

Având în vedere că prin cererea prealabilă se urmărește anume constatarea nulității unui act administrativ individual - a Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, având ca temei art.141 alin.(l) Cod administrativ, la caz, se exclude orice dubiu referitor la natura și felul acțiunii inițiate sub egida cererii prealabile depuse în adresa Președinției la data de 10.11.2022.

În definitivă, autorității publice i s-a concretizat (fără a afecta motivele ce au ocazionat formularea cererii prealabile depuse la data de 10.11.2022), că cererea prealabilă vizează următoarele solicitări: 1) examinarea și admiterea integrală a cererii prealabile; 2) suspendarea Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, până la finalizarea procedurii prealabile; 3) constatarea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”.

Menționează reclamantul că, la data de 22 noiembrie 2022, în adresa sa a parvenit răspunsul autorității pârâte, datat cu 17 noiembrie 2022, prin care s-a reținut caracterul neîntemeiat al cererii de constatare (cerere prealabilă din 10.11.2022), invocându-se că Decretul Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, a fost publicat în Monitorul Oficial și acesta este un act consumat. De reținut că răspunsul autorității pârâte este semnat de către o persoană necorespunzătoare; or, întrucât s-a formulat o cerere de constatare a nulității decretului prezidențial, în mod normal răspunsul furnizat către destinatar trebuia să fie semnat de către Președintele Republicii Moldova, nu însă de către Cristina Gherasimov, ce deține funcția de secretar general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova.

Face referire la prevederile art.121 alin.(l) din Codul administrativ, potrivit căruia semnarea, cu semnătură ologrefa sau cu semnătură electronică, a actului administrativ individual se face de conducătorul autorității publice sau de către persoana împuternicită de acesta, dacă legea nu prevede altfel. Aplicând regula simetriei logice, rezultă că și decizia cu privire la soluționarea cererii de constatare, orientată spre constatarea nulității unui decret prezidențial, trebuie semnată de către Președintele Republicii Moldova.

Mai mult, în răspunsul autorității pârâte se indică asupra lipsei temeiurilor pentru anularea decretului contestat, fără a ține cont că a concretizat cererea prealabilă, solicitând doar constatarea nulității Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”. Aspect care indică la caracterul formal și superficial al răspunsului autorității pârâte.

În alt context, reieșind din dispoziția art.208 alin.(5) Cod administrativ, admisibilitatea acțiunii în constatare este raportată la cerința de adresare anterioară a reclamantului la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare. Deoarece cererea reclamantului din 10.11.2022, concretizată la 21.11.2022 a fost respinsă ca neîntemeiată și întrucât acțiunea în constatare este imprescriptibilă(art.209 alin.(3) Cod administrativ), dreptul la acțiune al reclamantului este incontestabil, iar acțiunea formulată este admisibilă.

În susținerea admisibilității acțiunii formulate, nu se poate face abstracție de natura juridică a Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”. Astfel, consemnează că din analiza sistemică a art.10 și art.12 Cod administrativ, rezultă că actul administrativ normativ se diferențiază de actul normativ individual atât în funcție de obiectul lor, cât și în raport de criteriul determinabilității persoanelor cărora li se aplică. Actele administrative normative conțin reglementări cu caracter

general, impersonale, care produc efecte *erga omnes,* în timp ce actele individuale produc efecte *inter partes.*

Analizând integral conținutul Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General", prin prisma trăsăturilor fiecăreia dintre categoriile în discuție (acte administrative normative și acte administrative individuale), deduce că actul contestat nu prevede reglementări de principiu și nu are o aplicabilitate generală, nu se adresează și nu produce efecte *erga omnes,* ci reglementează o situație juridică precisă, abordând un caz individual - eliberarea din funcție a reclamantului Harunjen Eduard, în baza cererii de demisie.

De aceea, prezenta cerere este circumscrisă sferei contenciosului administrativ, întrucât Decretul Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General", constituie act administrativ individual defavorabil.

Conform art.94 alin.(l) din Constituția Republicii Moldova, în exercitarea atribuțiilor sale, Președintele Republicii Moldova emite decrete, obligatorii pentru executare pe întreg teritoriul statului. Decretele se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În Hotărârea Curții Constituționale nr.14 din 18.03.1999 cu privire la interpretarea unor dispoziții din art.94 alin.(2) și art.102 alin.(3) din Constituția Republicii Moldova, înalta Curte expres a indicat că decretele prezidențiale și hotărârile Guvernului, ca acte ce emană de la o autoritate publică, prin natura lor sunt acte administrative de autoritate. Ele sunt emise (adoptate) în baza și în vederea executării legii pentru nașterea modificarea sau stingerea unor raporturi juridice.

Prin urmare, nu există dubii asupra faptului că decretul Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General", este un act administrativ individual defavorabil, care poate fi suspus controlului de legalitate în ordinea contenciosului administrativ. Or, această categorie de acte nu este exceptată de la controlul judecătoresc.

Mai mult ca atât, în conformitate cu art.141 alin.(4) teza a II-a din Codul administrativ: la cerere nulitatea se constată în măsura în care solicitantul are un interes îndreptățit pentru a o solicita. Având în vedere că destinatar al Decretului Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General", în sensul art.11 alin.(2) din Codul administrativ este reclamantul, iar prin emiterea acestui act administrativ individual, reclamantului i-au fost afectate drepturile și libertățile constituționale - dreptul la muncă, garantate de art.43 din Constituția Republicii Moldova, indică că are un interes îndreptățit de a formula prezenta acțiune în constatare. Astfel, în urma procedurii inechitabile introduse împotriva reclamantului, care a avut ca rezultat eliberarea acestuia din funcția de Procuror General, i s-a negat dreptul la salariul, sporuri și pensia de procuror pentru o perioadă de peste 4 ani.

În dezvoltarea argumentelor expuse consemnează că, potrivit art.17 alin.(13) din Legea cu privire la Procuratură nr.3/2016, Procurorul General este numit în funcție pentru un mandat de 7 ani, fără dreptul de a fi numit din nou în această funcție. Întrucât prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016, Harunjen Eduard a fost numit în funcția de Procuror General, pe un termen de 7 ani, iar ulterior, prin Decretul Președintelui RM nr.1208 din 11.07.2019, a fost eliberat din funcția de Procuror General, indică că a fost privat de dreptul la muncă, implicit cu lezarea dreptului la carieră, pentru o perioadă de peste 4 ani.

Cu referire la temeinicia formulării prezentei acțiuni în constatare, atrage atenție instanței de contencios administrativ că formularea cererii de demisie a fost rezultatul exclusiv al

șantajului politic, fiind depusă cvasi benevol, în considerarea stopării atacurilor exponenților politici la adresa independenței sistemului organelor Procuraturii în ansamblu și pentru prevenirea unui colaps în activitate, generat de pericolul declarării nule a tuturor actelor administrative sau/și procesual-penale.

Dovadă a acesteia, sunt și presiunile a mai multor deputați care au apărut în mediul on-line:

- Litvinenco Sergiu, deputat: „în primul rând, trebuie să spunem că Harunjen trebuie să plece de la conducerea Procuraturii Generale și lucrul acesta este clar pentru toată lumea, probabil și pentru el. În cursul acestor săptămâni au fost transmise foarte multe mesaje din partea cetățenilor, din partea societății civile, din partea oricărui observator că acest procuror general nu poate rămâne în fruntea Procuraturii din foarte multe motive - lipsa reformelor în ceea ce privește organele Procuraturii, Procuratura rămâne în continuare un organ de tip stalinist, vîșinskian, care execută ordine politice; pentru lipsa progresului în ceea ce privește furtul miliardului, putem vorbi chiar și de sabotarea anchetei, în general" (Interviul dimineții cu deputatul PAS, șef al Comisiei parlamentare juridice, 08.07.2019, la Radio Europa Liberă Moldova, https://moldova.europalibera.org/a/sergiu-litvinenco-pentru-noi-cel-mai-important-este- ca-procurorul-s%C4%83-fie-unul-independent-/30042664.html);
- Frunze Petru, deputat: „Procurorul General ar trebui să înțeleagă un lucru elementar, cu cât mai mult își subordonează Procuratura Generală cu atât mai mult enervează societatea și în mod special mii de cetățeni pe numele cărora au fost fabricate dosare penale. Presiunea societății va răbufni. Sute de primari cu dosare penale fabricate, împreună cu comunitățile locale, mii de agenți economici șantajați de bani sau preluate afacerile, se vor consolida eforturile și vor crea premise de demisie însă cu urmări mai grave. Avem procurori onești care doresc să muncească în interesul cetățenilor bazându-se pe lege, acum au mâinile legate. In timp apropiat Procurorul General va fi demis și va suporta consecințele prin care au fost batjocoriți cetățenii" (https://nordnews.md/petru-frunze-cu-cat-mai-mult-eduard-harunjen-isi-subordoneaza-procuratura-generala-cu-atât-mai-mult-enervează-societatea/, 06.07.2019) etc;

Indică reclamantul că, asemenea presiuni se înscriu într-un proces deliberat de afectare nu numai a independenței sale în calitate de Procuror General supus șantajului politic, dar și a integrității organului Procuraturii în general, lezând grav democrația eficientă, întrucât l-au descurajat pe acesta și pe colegii săi să își expună opinia în raport cu acuzațiile aduse, să ia decizii independente și să adopte soluții ghidându-se de lege, nu de interese de grup.

Totuși, un rol decisiv în demiterea reclamantului a avut-o Maia Sandu, care a și inițiat întregul proces de șantajare politică a reclamantului, expunându-l la varii presiuni de ordin psihologic, apelând la intimidări și creând premise de punere în funcțiune a planului de aservire a Procuraturii în exclusivitate clasei politice. În probarea celor declarate, invocă următoarele ieșiri publice ale Dnei Sandu Maia și postări pe Facebook, care la acel moment exercita funcția de Prim-ministru al Republicii Moldova:

- Facebook, 14.06.2019, Maia Sandu: „Investigația jurnaliștilor de la RISE Moldova ne arată o mică parte a fărădelegilor cu care s-au ocupat procurorii lui Plahotniuc din 2016 încoace - interceptări telefonice ilegale, camere video băgate în casele colegilor mei, interceptarea discuțiilor cu membrii familiei. Și asta doar pe motiv că oamenii au vrut să protesteze împotriva abuzurilor regimului. [...]. Pentru încălcarea Constituției și a legilor, îi cer lui Harunjen să demisioneze. In locul lui, prin concurs, va fi angajat un procuror independent care se va ocupa de aplicarea legii față de toți corupții și călăii acestui regim;

- Briefing de presă, 14.06.2019: Maia Sandu: „În scurt timp, justiția va aplica sancțiuni pentru Plahotniuc; Harunjen și judecătorii Curții Constituționale să-și dea demisia”;

- Briefing de presă, 05.07.2019: Maia Sandu: „începeți să vă comportați ca niște procurori adevărați, nu stați ascunși prin birouri până se va schimba conducerea. Conducerea se va schimba cu siguranță. Eduard Harunjen va răspunde în fața legii pentru inacțiunile și abuzurile sale. Ca urmare a inacțiunilor sale, miliarde de lei au fost furate de la cetățenii Republicii Moldova. (...) E de responsabilitatea voastră ca statul să nu fie furat în continuare. Nimeni nu vă cere nimic altceva decât să fiți procurori, să aplicați legea și să protejați cetățenii statului” etc.;

În măsura în care un Prim-ministru își permite să facă presiuni și să apeleze la tehnici de intimidare de tipul celor consemnate supra, vociferând un scenariu prestabilit de tragere la răspundere a reclamantului, prin aceasta arogându-și calitatea de judecător, reclamantul a fost constrâns să demisioneze, iar această decizie a fost luată nu pentru a se proteja, ci pentru a minimaliza amplitudinea presiunii puse pe întreaga Procuratură.

În susținerea afirmațiilor din prezenta cerere, reclamantul face referire la postarea pe rețeaua Facebook din 13.08.2021 a ex-deputatului în Parlamentul Republicii Moldova, din partea Platformei DA, Inga Grigoriu, care a scris următoarele: „Deja-vu la capitolul demisia Procurorului General. Haideți să ne amintim cum a fost în vara anului 2019, mai exact, după o perioadă de două săptămâni de uzurpare a puterii în stat, timp în care regimul Plahotniuc se mai zbătea în convulsii.

”Mai întâi, Andrei Năstase, în calitatea sa de ministru al MAI, a depus o sesizare la CSP privind „uzurparea puterii în stat”, cu suportul ex-PG Eduard Harunjen, dar și cu privire la interceptările ilegale, informație apărută în spațiul public în urma investigațiilor jurnaliștilor de la RISE Moldova, „Ministerul interceptărilor”.

”Ulterior, Consiliul Superior al Procurorilor a admis sesizarea și a hotărât ca aceasta să fie examinată de către Procuratura Generală. Totodată, în plenul Parlamentului, la data de 9 iulie, s-a constatat că Eduard Harunjen a învins în concursul pentru funcția de Procuror General al Republicii Moldova, contrar Legii Procuraturii, fapt care a permis ca președintele de atunci al statului, Igor Dodon, să semneze decretul de demitere din funcție a lui Eduard Harunjen, potrivit legii cu privire la Procuratură. Însă acest fapt nu a însemnat și demisia Procurorului General.

”Și prim-ministrul de atunci, Maia Sandu, solicita demisia Procurorului General.

În tot acest timp, societatea fierbea ca și în anul 2021. Mii de cetățeni au decis să protesteze inedit, semnând o petiție online prin care se solicita demisia lui E.Harunjen. De asemenea, semnatarii și alți cetățeni și-au „îmbrăcat” o ramă la poza de profil de pe Facebook, pentru a sublinia și mai mult voința și determinarea lor.

Iar mai devreme, conform celor relatate, în spațiul public a apărut investigația jurnaliștilor de la RISE Moldova – „Ministerul interceptărilor”, în care se menționa că anume Eduard Harunjen a fost „cel care a coordonat toate acțiunile de poliție politică în stilul KGB-ului sovietic”. Ulterior, această direcție din cadrul MAI a fost lichidată de Andrei Năstase.”

”Oricum, după toate aceste evenimente, Eduard Harunjen încă se mai ținea de fotoliu și a anunțat că nu va demisiona benevol din funcție.

În acest context, președintele de atunci, Igor Dodon a declarat că va recurge la „alte acțiuni”, prin modificarea Legii cu privire la Procuratură. Cam așa e și acum, în 2021. Ulterior, Eduard Harunjen a fost internat în spital, iar pe data de 11 iulie, 2019 acesta și-a anunțat demisia.”

În continuare, subliniază reclamantul că întrucât cererea de demisie depusă de către reclamantul Eduard Harunjen la data de 11.07.2019, care a stat la baza emiterii Decretului

Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, reprezintă o manifestare de voință anulabilă, fiind semnată sub imperiul unei temeri justificate induse, fără drept, de către exponenți politici cu interese obscure, iar procedura, per ansamblu, de eliberare din funcția de Procuror General a acestuia a fost viciată, se impune constatarea nulității *in integrum* a Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”.

În context, menționează constatările Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Kovesi împotriva României* (ex-procuror-șef DNA), care, în pct.115, reține următoarele: „Curtea consideră că, deși accesul la funcțiile exercitate de reclamantă în prezenta cauză constituie, în principiu, un privilegiu care poate fi acordat în mod discreționar de autoritatea competentă și nu poate fi confirmat pe cale judiciară, alta este situația în ceea ce privește încetarea unui astfel de raport de muncă (a se vedea, *mutatis mutandis*, Regner, pct.117). În plus, Curtea observă că revocarea prematură din funcție a reclamantei a avut un impact decisiv asupra situației sale personale și profesionale, împiedicând-o să continue să îndeplinească anumite atribuții în cadrul DNA (a se vedea, *mutatis mutandis*, Regner, pct.115).”

Depunerea cererii de demisie de către reclamant, în rezultatul unui șantaj politic, evidențiat în combinație cu dorința de a evita provocarea unor deficiențe în activitatea procurorilor, exprimate prin posibila contestare și declarare a nulității actelor administrative și procesual-penale semnate de acesta în calitatea sa de Procuror General, a avut un impact decisiv asupra situației sale personale și profesionale, care rămâne dezastruoasă până în prezent.

Ținând cont de circumstanțele descrise anterior, în prezenta cauză nu se poate face abstracție de dispozițiile art.141 alin.(1) din Codul administrativ, potrivit cărora un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav, iar acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare.

Se subliniază că, în cazul de față, se ridică problema adoptării unor măsuri individuale adecvate pentru a pune capăt încălcărilor descrise în prezenta cerere. În acest sens, amintește că, în mai multe spețe repetitive examinate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în care s-a constatat că procedura internă a încălcat Convenția, Curtea a decis că cea mai adecvată formă de reparație pentru încălcarea constatată este redeschiderea procedurii interne (a se vedea: *Huseyn și alții împotriva Azerbaijanului*, nr. 35485/05, 45553/05, 35680/05 și 36085/05, pct. 262, 26 iulie 2011). Astfel, Curtea a prevăzut expres această măsură în dispozitivul hotărârii (a se vedea: *Lungoci împotriva României*, nr.62710/00, 26 ianuarie 2006; *Ajdaric împotriva Croației*, nr.20883/09, 13 decembrie 2011).

Temeinicia argumentelor prezentate în susținerea nulității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General” confirmă validitatea pretențiilor formulate prin prezenta acțiune în constatare.

În aceste condiții, instanța de contencios administrativ este chemată să analizeze obiectiv și sub toate aspectele circumstanțele factologice, susținute de un probatoriu solid, în rezultatul cărora să admită acțiunea și să constate nulitatea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 „Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”.

Prin cererea nr.04/1-1.2-18588 din 10.06.2025, avocatul reclamantului, a concretizat pretențiile acțiunii în contencios administrativ, solicitând suplimentar restabilirea reclamantului

în toate drepturile anterioare emiterii actului administrativ individual defavorabil, cu repunerea în termen la exercitarea mandatului de Procuror General al reclamantului Harunjen Eduard.

În cadrul ședințelor de judecată, reprezentantul reclamantului, avocatul Sergiu Moraru, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA nr.*****din 03 februarie 2023, a susținut acțiunea în contencios administrativ, în sensul formulat și a solicitat admiterea acesteia, reiterându-și argumente expuse în scris. Reclamantul Eduard Harunjen, în ședințele de judecată nu s-a prezentat, fiind citat. Cererile părții reclamante privind amânarea ședințelor de judecată, în vederea asigurării participării persoane a reclamantului, deși au fost admise, reclamantul nu s-a prezentat în nici una din ședințele de judecată fixate pe caz. În temeiul prevederilor art.218 lit.c), d) Cod administrativ, instanța a dispus continuarea examinării cauzei în lipsa reclamantului.

Pârâtul - Președintele Republicii Moldova, nu a recunoscut acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Eduard Harunjen și a solicitat respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată.

În argumentarea poziției sale procesuale, prin referința prezentată instanței de judecată autoritatea publică pârâtă indică că, la data de 23 decembrie 2022, instituția prezidențială a fost notificată de către Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) în privința acțiunii înaintate de către Eduard Harunjen împotriva Președintelui Republicii Moldova privind constatarea nulității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General.

Potrivit încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), în conformitate cu prevederile art.art.21, 22, 214 și 221 din Codul administrativ, instanța de judecată a solicitat instituției prezidențiale prezentarea referinței cu privire la cererea privind constatarea nulității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019, precum și prezentarea probelor relevante, care au stat la baza emiterii respectivului act administrativ individual.

În speță, în vederea unei analize corecte a situației create, este necesar de a face trimitere la prevederile pertinente din Codul administrativ, după cum urmează:

În conformitate cu art.1 din Codul administrativ, legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la înfăptuirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, in alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.

În accepțiunea art.3 din Codul administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art.6 din Codul administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităţilor publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Emiterea unui act administrativ individual, încheierea unui contract administrativ sau întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică sunt părți ale procedurii administrative.

În corespundere cu art.7 și art.8 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ,

care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public. Regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Potrivit art.10 alin.(l) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art.16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Corespunzător prevederilor art.21 din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative. Exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autoritățile publice și instanțele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decât în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Art.22 din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor. Faptele deja cunoscute autorităților publice sau instanțelor de judecată competente, faptele general notorii și faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

Menționează că, potrivit art.17 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, Președintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, numește în funcție Procurorul General. Procurorul General este numit în funcție pentru un mandat de 7 ani, fără dreptul de a fi numit din nou în această funcție. Conform prevederilor alin.(6) coroborat cu alin.(l) lit. a) din art.58 din Legea nr.3/2016, Procurorul General poate fi eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului, de către Președintele Republicii, în cazul depunerii cererii de demisie.

În condițiile prevederilor legale, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2495-VII din 08 decembrie 2016, Eduard Harunjen a fost numit în funcția de Procuror General.

Ulterior, la data de 11 iulie 2019, instituția prezidențială a recepționat cererea de demise, depusă de către Eduard Harunjen, conform căreia a solicitat șefului statului să dispună eliberarea din funcția de Procuror General, înainte de expirarea mandatului, invocând agravarea stării de sănătate.

Astfel, prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019, Eduard Harunjen a fost eliberat din funcția de Procuror General.

La data de 10 noiembrie 2022, Eduard Harunjen a depus, în adresa șefului statului, o cerere prealabilă, prin care a solicitat suspendarea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208-V1II din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General, constatarea nulității decretului, precum și anularea acestuia.

Ulterior examinării cererii respective, în termenul prevăzut de lege (5 zile lucrătoare) conform dispoziției șefului statului, prin scrisoarea nr.2/1-06-1049 din 17 noiembrie 2022,

semnată de către Secretarul general al Aparatului Președintelui Republicii Moldova - autoritate aflată la dispoziția Președintelui Republicii Moldova pentru îndeplinirea prerogativelor și atribuțiilor sale constituționale, Eduard Harunjen, a fost informat despre faptul că, potrivit art.167 din Codul administrativ, cererea prealabilă a fost respinsă în totalitate.

În acest sens, s-a indicat asupra lipsei motivelor pentru admiterea cererii de suspendare în condițiile art.172 din Codul administrativ, inclusiv, s-a constatat lipsa temeiurilor pentru anularea decretului respectiv.

Totodată, s-a precizat faptul că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General este un act consumat, care și-a produs efectele juridice la data emiterii acestuia și, respectiv, a fost publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, astfel încât solicitările înaintate prin cererea prealabilă nu pot fi admise.

Ulterior, la data de 5 decembrie 2022, Eduard Harunjen a înaintat acțiune în contenciosul administrativ împotriva Președintelui Republicii Moldova, solicitând instanței de judecată admiterea cererii de chemare în judecată, precum și constatarea nulității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General. In argumentarea cererii de chemare de judecată, reclamatul invocă vicierea procedurii de eliberare din funcția de Procuror General, ceea ce ocazionează, conform art.141 alin.(l) din Codul administrativ, nulitatea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019.

La caz, menționează că în corespundere cu prevederile Codului administrativ, Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General, prin natura sa reprezintă un act administrativ individual.

Din coroborarea prevederilor Codului administrativ rezultă faptul că, actele administrative individuale reprezintă una din cele cinci forme ale activității administrative a autorităților publice.

Actul administrativ individual constituie un act juridic, adoptat sau emis de către o autoritate/instituție publică constituită în condițiile legii, prin care se asigură realizarea sarcinilor ce revin acesteia.

Definiția actului administrativ individual, așa cum este prevăzut în Codul administrativ, face trimitere la puterea de care se bucură autoritatea publică pentru a emite acte administrative individuale, în realizarea competenței sale. Aceasta presupune că, organele administrative își desfășoară întreaga activitate prin prisma regimului de putere publică, în virtutea căreia, pentru realizarea competențelor și sarcinilor impuse administrației publice prin prevederile legale, pot adopta/emite acte administrative individuale cu forță juridică obligatorie.

Regimul de putere publică, respectiv, toate competențele și prerogativele stabilite în sarcina administrației de stat prin normele constituționale și infra constituționale, în scopul promovării și ocrotirii interesului public, este acceptată ca o condiție definitorie a actului administrativ individual. Or, așa cum rezultă din prevederile legale menționate supra, regimul de putere publică al actelor administrative individuale nu este unul arbitrar, discreționar, ci unul de legalitate.

Pe cale de consecință, actul administrativ individual, emis de către o autoritate publică, în temeiul și pentru realizarea puterii publice, are ca finalitate executarea în concret a legii, pentru satisfacerea unui interes public, care vizează ordinea de drept și democrația constituțională,

garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor sociale, realizarea competențelor autorităților publice.

Prin definiție, actul administrativ se caracterizează printr-o triplă prezumție: prezumția de legalitate, prezumția de autenticitate și prezumția de veridicitate, trăsături ce îi conferă forță juridică de a fi executat în mod obligatoriu.

Referindu-se la prezumția de legalitate, menționează următoarele: conform prevederilor Constituției, Republica Moldova este un stat de drept. Exigențele statului de drept, în principal, presupun asigurarea legalității, securității juridice, interzicerea arbitrariului. Un stat de drept este un stat guvernat de lege, iar o caracteristică esențială a statului guvernat de lege este axat pe principiul legalității activității autorităților publice.

La rândul său, principiul legalității este unul dintre fundamentele autorității publice și față de care se subordonează autoritatea publică. Respectarea acestui principiu, de către autorități, presupune supunerea acestora ierarhiei normelor juridice.

Prin principiul legalității se subînțelege regula fundamentală a dreptului, în virtutea căreia toate organele statului, organizațiile obștești, funcționarii și cetățenii sunt obligați să respecte strict legile și celelalte acte normative adoptate/emise de către autorități, ce reglementează/instituie raporturile sociale la care participă.

Subsecvent, legalitatea actului administrativ individual presupune atât supremația legii pentru subiecții de drept vizați, cât și temeiul legal de acțiune în limitele legii a acestor subiecți.

Astfel, pentru a fi legal, un act administrativ individual trebuie să fie emis de către autoritatea responsabilă, prin procedura legală prescrisă și în formă corectă și nu poate să conțină nici un defect de substanță. Dacă una din aceste cerințe nu este îndeplinită, actul administrativ este ilegal. Legalitatea actului administrativ se apreciază în raport cu dispozițiile legale existente la momentul emiterii actului administrativ.

Ca și concluzie se poate menționa că, prezumția de legalitate este acea calitate a actului administrativ de a corespunde legii în accepțiunea *lato sensu*. În consecință, administrația nu poate acționa arbitrar, ci după anumite reguli expres stabilite de lege, prin care se reglementează procedurile administrative ce trebuie respectate și urmate.

Din cele menționate supra, condițiile de legalitate ale actelor administrative sunt: - actul administrativ individual trebuie emis/adoptat în baza și în vederea executării legilor (Constituția, legile organice, legile ordinare, hotărârile de Guvern, actele administrative emise de alte autorități ale administrației publice cu forță juridică superioară); - actul administrativ individual trebuie emis/adoptat doar în limitele competenței conferite de lege respectivelor organe sau autorități publice; competența reprezintă ansamblul atribuțiilor delegate prin lege; - actul administrativ trebuie emis/adoptat cu respectarea operațiunilor administrative, condițiilor de formă și procedură prescrise de lege; - actul administrativ trebuie emis/adoptat în vederea realizării unui scop licit; - actul administrativ trebuie să fie oportun, adică să corespundă situației de fapt.

Astfel, principiul legalității actului administrativ individual și a autorității publice, ca atare, generează cel puțin două obligații evidente: obligația de conformare la lege și obligația de a asigura aplicarea legii.

În contextul celor relatate, apreciază că natura juridică a actelor administrative individuale este guvernată, a priori, de principiul legalității. În cazul nerespectării condițiilor de legalitate la emiterea actului administrativ individual, ca sancțiune intervine nulitatea.

Astfel, nulitatea unui act administrativ individual, intervine în situațiile în care actul este afectat de unele vicii sub aspectul legalității. Cauzele nulității vizează nelegalitatea actului

administrativ, în sensul încălcării condițiilor de fond, formă și procedură prevăzute de lege pentru valabilitatea sa, precum și netemeinicia actului, adică aplicarea eronată a legii la situația de fapt stabilită prin actul administrativ. Deci, actul administrativ individual nul se caracterizează prin lipsa unuia, unora sau tuturor elementelor sale esențiale, fără de care actul nu poate fi.

Prezumția de autenticitate reprezintă trăsătura actului administrativ care prezumă calitatea actului de a fi emis de autoritate evocat prin forma sa exterioară (ștampilă, antet, semnături etc.).

Prezumția de veridicitate exprimă calitatea actului administrativ de a corespunde adevărului, de a corespunde, prin fondul său, întrutotul voinței emitentului.

În contextul celor relatate, susține că Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208-VI1I din 11 iulie 2019 privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General, este absolut legal, a fost emis conform prevederilor legale, în limitele competenței conferite șefului statului de lege, cu respectarea în totalitate a operațiunilor administrative, condițiilor de formă și procedură prescrise de lege. Or, acesta nu a fost emis arbitrar, ci în temeiul art.58 alin.(6) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, șeful statului a dat curs la manifestarea de voință proprie a lui Eduard Harunjen, exprimată prin cererea de demisie.

Mai mult decât atât, reclamatul invocă vicierea procedurii de eliberare prin depunerea cererii de demisie ca rezultat a unui presupus șantaj politic, ceea ce ocazionează, conform art.141 alin.(l) din Codul administrativ, nulitatea Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 1208-VIII din 11 iulie 2019.

Contrar acestor alegații, atrage atenția asupra faptului că în corespundere cu art.141 alin.(l) din Codul administrativ, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav.

Conform Dicționarului explicativ al limbii române, cuvântul *„conține”* are înțelesul *„a cuprinde, a avea în interior; a fi alcătuit din..., a avea în sine”*.

Astfel, din interpretarea textuală a normei prevăzută la art.141 alin.(l), fără echivoc se deduce că însăși actul administrativ individual trebuie să conțină un viciu deosebit de grav, dar nu formalitățile anterioare care au stat la baza emiterii acestuia. Corespunzător, la caz, alegațiile conform cărora cererea de demisie a fost depusă sub influența unor factori politici nu sunt incidente pentru a califica că actul administrativ individual, în sine, conține vicii deosebit de grave.

În corespundere cu art.93 alin.(1) din Codul administrativ, sarcina probațiunii în cadrul procedurii de contencios administrativ revine fiecărui participant care urmează să probeze faptele pe care își întemeiază pretenția. Astfel, prin solicitările înaintate de reclamant nu se reține nici o probă pertinentă și concludentă care să confirme pretențiile invocate.

Respectiv, formulând cererea de constatare a nulității, reclamantul - Eduard Harunjen nu a îndeplinit condițiile minime impuse prin lege și nu a invocat argumente clare și bine determinate ce ar putea fi reținute ca fiind argumente care justifică întrunirea condițiilor de admisibilitate a acțiunii și constatare a nulității actului administrativ individual.

Poziția reclamantului precum că cererea de demisie a fost depusă *cvasi* benevol, fiind condiționată de presiunile factorului politic, nu are nici o relevanță juridică. Or, potrivit art.2 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege.

Totodată, conform art.3 alin.(2) și alin.(3) din Lege prevede că, Procuratura este independentă de puterile legislativă, executivă și judecătorească, de orice partid politic sau

organizație social-politică, precum și de oricare alte instituții, organizații sau persoane. Imixtiunea în activitatea Procuraturii este interzisă. Procuratura cooperează cu alte autorități pentru realizarea funcțiilor prevăzute de prezenta lege. Procurorul își desfășoară activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, rezonabilității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează.

Mai mult, conform art.17 din Lege, la funcția de Procuror General poate fi numită doar persoana care are o experiență de cel puțin 10 ani în domeniul dreptului și implicit deține calități manageriale.

Din aceste considerente, este puțin probabil și chiar dificil de imaginat ca o persoană care a deținut funcția de Procuror General, nu putea să nu realizeze consecințele cererii de demisie. Or, prin normele constituționale și infra constituționale, fiindu-i garantată independența, inclusiv în luarea deciziilor, acesta putea să opteze pentru aplicarea altor pârghii legale în vederea exercitării pe deplin a mandatului. Iar din acest considerent, și alegațiile reclamantului privind încălcarea dreptului la muncă sunt irelevante. Corespunzător, la etapa respectivă, reclamantul și-a valorificat dreptul la demisie, contrar dreptului la muncă.

Astfel, având în vedere că reclamantul a fost eliberat din funcția de Procuror General în conformitate cu prevederile legale, pretențiile acestuia, formulate la un interval atât de mare de timp, când actul administrativ individual deja este executat, sunt absolut nefondate, declarative și derizorii.

În contextul celor relatate, insistă pe faptul că acțiunea în contencios are menirea de a oferi protecție juridică persoanei împotriva activității administrative ilegale a autorităților publice, dar nu este un mijloc prin care să se urmărească antrenarea fără motiv în acțiune judiciară pentru motive de insatisfacție generală.

Astfel, acțiunea înaintată de către reclamant împotriva Președintelui Republicii Moldova, urmează a fi declarată ca fiind inadmisibilă. Or, legea expres prevede regula sesizării instanței de către orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, iar dreptul vătămat reprezintă orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

Pentru a înainta acțiune în contencios administrativ, persoana trebuie să justifice un drept al său încălcat de către o autoritate publică prin activitatea administrativă a acesteia. Or, doar autoritățile publice acționează în regim de putere publică și asigură activitatea statului în domeniul pentru care a fost format, iar pentru admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ este necesar să fie revendicat de către reclamant *un drept propriu,* condiție ce la caz nu s-a confirmat și probat.

În condițiile cadrului legal enunțat mai sus, în speță, nu se atestă vătămarea unui drept subiectiv al reclamantului prin activitatea Președintelui Republicii Moldova. Or, din coroborarea dispozițiilor art.art.17 și 39 alin.(2) din Codul administrativ rezultă, în afara oricărui dubiu, că din susținerile formulate în acțiune trebuie să rezulte revendicarea dreptului propriu, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu de către o autoritate publică, deoarece textul art.art.17, 39 și 189 din Cod administrativ operează expres cu noțiunile de „drept vătămat” de „încălcare a unui drept al său”, precum și cu noțiunea de „prin activitatea administrativă a unei autorități publice”, care se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse drepturile ipotetice, iluzorii, precum și acțiunile populare *(actio popularis).*

La acest aspect, invocă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că, pentru ca un reclamant să se poată declara victimă, acesta trebuie să prezinte dovezi

plauzibile și convingătoare ale probabilității survenirii unei încălcări, la care ar fi supus personal, fiind insuficiente niște simple bănuieli sau conjuncturi *[Senator Lines GmbH împotriva a cincisprezece state membre ale Uniunii Europene (cererea nr. 45572/00)].*

Cele relatate în ansamblu denotă incontestabil inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, care se datorează și faptului că protecția efectivă a drepturilor subiective impune instanței de judecată obligația de a reține spre examinare doar acțiunile ce denotă un caracter serios, adică un interes imediat și practic pentru reclamant, fapt ce în speță nu se atestă.

De asemenea, notează că examinarea admisibilității după criteriul instituit de art.207 din Codul administrativ, constituie o garanție a aplicării principiului prevăzut de art.6 § 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, iar potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, stabilirea unor condiții de admisibilitate pentru introducerea acțiunilor în justiție nu constituie o încălcare a accesului liber la justiție *(Gheorghită* v. *Republica Moldova, 2 iulie 2019, §27).*

În concluzie, reține că reclamantul nu a făcut dovada directă sau indirectă a revendicării unui drept al său pentru a parcurge testul de admisibilitate și necesitatea de protecție legală pe cale judiciară. Prin urmare, în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța urmează să declare ca inadmisibilă acțiunea depusă.

În cadrul ședințelor judecătorești reprezentantul pârâtului, Lilia Tonu, împuternicită în baza procurii nr.*****1 din 06.06.2023, a solicitat respingerea acțiunii reclamantului Eduard Harunjen ca neîntemeiată, reiterându-și argumentele expuse în scris.

Persoanele terțe – Procuratura Generală a Republicii Moldova, Procurorul General interimar Ion Munteanu, Procurorul General suspendat Alexandr Stoianoglo, în ședințele de judecată nu s-au prezentat, fiind înștiințați în modul prevăzut de lege; nu au comunicat motivele neprezentării și nu a înaintat careva cereri. Ținând cont de cele enunțate, instanța de judecată a dispus, în temeiul art.218 lit.lit.c), d) din Codul administrativ, examinarea cauzei în lipsa persoanelor terțe antrenate în proces.

Aprecierea instanței:

Examinând acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Harunjen Eduard, ascultând explicațiile ambelor părți, studiind probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată a ajuns la concluzia că acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Harunjen Eduard împotriva Președintelui Republicii Moldova privind constatarea nulității actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil privind restabilirea reclamantului în toate drepturile anterioare emiterii actului administrativ individual defavorabil privind repunerea în termen la exercitarea mandatului de Procuror General, este admisibilă, însă neîntemeiată și pasibilă de respins, din următoarele considerente.

Conform art.22 alin.(1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art.207 alin.(1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contenciosul administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că acțiunea în

contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art.208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Norma legală precitată enunță temeiurile de bază de admisibilitate a cererii de chemare în judecată formulată în instanța de contencios administrativ, care se rezumă la următoarele: - prezența unui act administrativ individual defavorabil (dispoziție, decizie sau altă măsură oficială) întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, comunicat destinatarului; - competența jurisdicțională materială și teritorială a instanței de judecată pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ; - respectarea cerințelor de formă și conținut a acțiunii în contencios administrativ; - respectarea procedurii prealabile; - respectarea termenului de înaintare a acțiunii; - prezența unui drept vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitate administrativă.

Actele cauzei denotă că, la 11.07.2019, a fost emis Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019, privind eliberarea reclamantului din funcția de procuror general.

La 10.11.2022 reclamantul a depus în adresa pârâtului o cerere prealabilă prin care a solicitat constatarea nulității decretului de eliberare din funcția de procuror general.

Prin răspunsul din 17.11.2022, cererea prealabilă a fost respinsă.

La 05.12.2022, reclamantul s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

La fel, art.11 alin.(1) lit.a) Cod administrativ, prevede că actele administrative individuale pot fi: acte defavorabile - actele care impun destinatarilor lor, obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care respins în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

În speță, reclamantul Harunjen Eduard este destinatar al actului administrativ individual contestat și respectivul act este defavorabil pentru reclamantul Harunjen Eduard, deoarece prin acel act reclamantul a fost eliberat din funcția de procuror general, prin demisie, iar prin prezenta acțiune în contencios administrativ, reclamantul invocă că cererea sa de demisie nu a fost bazată pe consimțământul liber exprimat al reclamantului.

Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ promovată de către reclamantul Harunjen Eduard, este admisibilă în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Din considerente expuse *supra*, instanța de judecată respinge ca fiind vădit nefondate alegațiile autorității publice pârâte privind inadmisibilitatea acțiunii reclamantului în baza temeiului prevăzut de art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ.

Or, reclamantului Harunjen Eduard trebuie să i se acorde posibilitatea verificării pe cale judecătorească a pretinsului său drept încălcat, în cazul în care ultimul invocă existența temeiurilor de nulitate a hotărîrii de eliberare din funcția de procuror general, deoarece, *per a contrario*, reclamantul va fi lipsit de dreptul la un proces echitabil și dreptul la un recurs efectiv.

Sub acest aspect, instanța reiterează că, potrivit art.20 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacţie efectivă din partea instanţelor judecătoreşti competente împotriva actelor care violează drepturile, libertăţile şi interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiţie. Sintagma ”orice persoană” din norma constituțională precitată include și persoanele care dețin funcții de demnitate publică, nefiind, astfel, excluși de la dreptul la un tribunal, iar litigiul, respectiv, nefiind exceptat de la controlul legalității în materie de contencios administrrativ.

Situație de acest gen este reglementată și de art.13 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, care statuează că, orice persoană, ale cărei drepturi şi libertăţi recunoscute de prezenta convenţie au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanţe naţionale, chiar şi atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acţionat în exercitarea atribuţiilor lor oficiale.

Iar art.36 din Codul administrativ, instituie obligația instanței de judecată competente să soluționeze acțiunile în contencios administrativ, să respecte principiul supremației dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sînt considerate valori supreme și sînt garantate de stat.

Art.20 din Cod administrativ statuează că, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Iar, potrivit art.206 alin.(1) lit.d) din Codul administrativ, o acțiune în contenciosul administrativ poate fi depusă pentru: constatarea (…) nulității unui act administrativ individual.

Pentru acțiunea în constatare nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ(ar.209 alin.(3) Cod administrativ).

Art.208 alin.(5) din Codul administrativ prevede că, o acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

În speță, reclamantul a solicitat autorității publice pârâte prin cererea din 10.11.2022, constatarea nulității Decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019, care a fost respinsă prin răspunsul din 17.11.2022.

În interiorul termenului de 30 de zile de la data răspunsului din 17.11.2022, la 05.12.2022 reclamantul și-a realizat dreptul său la acțiune.

Prin urmare, analizând circumstanțele speței în coraport cu normele legale referitoare la admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată constată că reclamantul Harunjen Eduard este destinatar al actului administrativ individual defavorabil contestat, a respectat procedura prealabilă, și-a realizat dreptului său la acțiune în interiorul termenului

prevăzut de lege, respectiv, temei de declarare a acțiunii ca fiind inadmisibilă pe motive de tardivitate sau nerespectare a procedurii prealabile, lipsa dreptului vătămat, precum și alte temeiuri prevăzute de art.207 alin.(2) Cod administrativ, nu există - ceea ce condiționează soluționarea fondului cauzei.

Obiect al examinării prezentei cauze în ordinea contenciosului administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”Privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, precum și cerința subsecventă de obligare a emiterii actului administrativ individual favorabil solicitat de repunere la exercitarea mandatului de procuror general.

În context, instanța va sublinia că, după intrarea în vigoare a Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/19.07.2018, în vigoare 01.04.2019, controlul legalității hotărârilor, *inter alia*, Președintelui Republicii Moldova cu caracter individual este de competența instanțelor de contencios administrativ(a se vedea decizia Curții Constituționale nr.126 din 28 noiembrie 2019). Respectiv, actele administrative cu caracter individual, emise de Parlament, Preşedintele Republicii Moldova şi Guvern în exerciţiul atribuţiilor prevăzute expres de normele legislative, ce ţin de alegerea, numirea şi destituirea din funcţiile publice a persoanelor oficiale exponente ale unui interes public deosebit, fac obiect al controlului legalității la sesizarea subiecţilor care revendică apărarea unui drept propriu vătămat prin respectivul act administrativ individual defavorabil.

Noțiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât și în Rezoluția (77) 31 Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorității publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice și care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale justiţiabililor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile Codului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor și exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept. Și reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Instanța relevă că la baza statului de drept, consacrat de art.1 alin.(3) din Constituţie, stă principiul legalităţii. Potrivit art.21 din Codul administrativ, principiul legalității, obligă autorităţile publice şi instanţele de judecată competente să acţioneze în conformitate cu legea şi

alte acte normative. Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate. Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor şi a libertăţilor persoanelor decât în cazurile şi în condiţiile expres stabilite de lege. Respectiv, legalitatea, ca principiu de bază al statului de drept, presupune conformitatea normei sau a actului juridic cu normele superioare care stabilesc condiţii de procedură privind edictarea normelor juridice.

Cercetarea stării de fapt denotă următoarele:

Reclamantul Harunjen Eduard a fost numit în funcția de Procuror General prin Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.2495 din 08.12.2016.

La 11.07.2019, Procurorul General Harunjen Eduard a adresat Președintelui Republicii Moldova cerere de demisie. În argumentarea cererii sale de demisie reclamantul a invocat agravarea stării de sănătate.

Prin Decretul Președintelui Republici Moldova nr.1208 din 11.07.2019 reclamantul Harunjen Eduard a fost eliberat din funcția de Procuror General, în baza cererii de demisie.

Depunând acțiunea în judecată la 05.12.2022, reclamantul Harunjen Eduard pretinde că cererea sa de demisie din 11.07.2019, reprezintă o manifestare de voință viciată, deoarece a fost depusă *cvasi* benevol ca rezultat al șantajului politic al exponenților politici.

În context, instanța subliniază că reclamantul nu a oferit vre-o explicațiile plauzibilă ce ar justifica inacțiunea reclamantului timp de aproximativ trei ani și jumătate.

Art.58 din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, Eliberarea din funcţie, prvede:

(1) Procurorul, procurorul-şef şi adjunctul Procurorului General sînt eliberaţi din funcţie în cazul:

a) depunerii cererii de demisie;

b) refuzului de a fi transferat la o altă procuratură sau subdiviziune a procuraturii, dacă procuratura sau subdiviziunea procuraturii în care a activat se lichidează sau se reorganizează;

c) refuzului de a se supune sancţiunii disciplinare de retrogradare din funcţie;

d) aplicării sancţiunii disciplinare de eliberare din funcţia de procuror în momentul în care aceasta a devenit irevocabilă;

e) obţinerii calificativului "insuficient" la două evaluări consecutive sau al eşuării evaluării performanţelor;

f) neprezentării, din motive neîntemeiate, de două ori consecutiv, pentru evaluarea performanţelor;

g) înscrierii în calitate de candidat pe lista unui partid politic sau a unei organizaţii social-politice în alegeri pentru Parlament sau pentru autorităţile administraţiei publice locale;

h) în care rămîne definitiv actul prin care se constată starea sa de incompatibilitate sau încălcarea unor interdicţii;

i) în care este considerat ca fiind inapt din punct de vedere medical pentru îndeplinirea atribuţiilor sale;

j) refuzului de a fi supus verificării în temeiul Legii nr.271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor şi a candidaţilor la funcţii publice;

k) numirii într-o funcţie incompatibilă cu funcţia de procuror¤

l) stabilirii, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terţe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluţionarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislaţiei privind reglementarea conflictului de interese;

m) nedepunerii declaraţiei de avere şi interese personale sau refuzului de a o depune, în condiţiile art.27 alin.(2) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate;

n) dispunerii de către instanţa de judecată, prin hotărîre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate.

(2) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit.a), b) şi c), eliberarea din funcţie se face prin ordin al Procurorului General, în temeiul cererii sau, respectiv, al refuzului, prezentate în scris.

(3) Eliberarea din funcţie a procurorului, procurorului-şef sau a adjunctului Procurorului General în temeiurile prevăzute la alin.(1) lit.b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), l), m) şi n) se face în termen de 5 zile lucrătoare de la intervenirea sau aducerea la cunoştinţa Procurorului General a cazului respectiv, printr-un ordin al Procurorului General, care este comunicat procurorului vizat în termen de 5 zile lucrătoare de la emitere, însă anterior datei eliberării din funcţie.

(4) Ordinul Procurorului General privind eliberarea din funcţie poate fi contestat în instanţa de judecată în condiţiile legii.

(5) În cazul anulării ordinului de eliberare din funcţie, procurorul va fi repus în toate drepturile, plătindu-i-se, conform legii, drepturile băneşti de care a fost privat.

(6) Procurorul General poate fi eliberat din funcţie înainte de expirarea mandatului, de către Preşedintele Republicii, în cazurile prevăzute la alin.(1) lit.a), d), g), h), i), j), l), m) şi n). În cazurile prevăzute la alin.(1) lit.h), eliberarea din funcţie a Procurorului General se face în baza unei hotărîri judecătoreşti irevocabile sau a unei hotărîri a Consiliului Superior al Procurorilor.

(7) Procurorul General poate fi eliberat din funcţie înainte de expirarea mandatului, de către Preşedintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, în cazul în care, în cadrul evaluării performanţelor efectuate conform prevederilor art.31^1, obţine calificativul ”nesatisfăcător”.

(8) Procurorul General poate fi eliberat din funcţie înainte de expirarea mandatului, de către Preşedintele Republicii, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, în cazul adoptării de către Consiliul Superior al Procurorilor a hotărârii de aplicare a sancţiunii disciplinare de eliberare din funcţie.

Raportând norma legală precitată la circumstanțele faptice stabilite, instanța de judecată constată că actul contestat a fost emis de către organul competent – Președintele Republicii Moldova, în baza temeiului prevăzut de lege – depunerea cererii de demisie. Prin urmare, Procurorul General Harunjen Eduard, a fost eliberat din funcție înainte de expirarea mandatului, de către Președintele Republicii Moldova în baza temeiului prevăzut de art.58 alin.(1) lit.a), alin.(6) din Legea cu privire la Procuratură nr.3 din 25.02.2016, norme legislative care corespund criteriilor de claritate și previzibilitate a legii.

Aici, se reține că actul administrativ individual emis de Președintele Republicii Moldova nr.1208-VIII din 11.07.2019, a produs efecte juridice îndată după publicarea în Monitorul Oficial.

În context, se impune respectarea principiului securității raporturilor juridice, care obligă autoritățile publice să nu întreprindă măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în situații în care, în condițiile stabilite de lege, acest lucru este absolut necesar pentru interesul public(art.30 Cod administrativ). Reclamantul Harunjen Eduard nu a prezentat instanței de judecată nici un argument și/sau probă și/sau cumulul de probe, din care ar rezulta că interesul reclamantului Harunjen Eduard, care rezultă din acest dosar ar prevala asupra interesului public.

În sine faptul că reclamantul dl Harunjen Eduard, ex-procuror general, peste trei ani și jumătate, a decis să își revadă cererea sa de demisie nu este compatibil cu principiul stabilității

raporturilor juridice, cu excepția unor temeiuri excepționale, prezența cărora nu a fost identificată în speța dedusă judecății.

Ierarhia autorităților statului și în special al organelor procuraturii și poziționarea funcției de procuror general în cadrul ultimilor, care conduce Procuratura Generală, impune în sarcina acestuia, printre altele, reacții prompte, responsabilități și capacitatea de a analiza fiecare ”cuvânt”, fiecare element al acțiunilor sale. Pe când, politicienii, în exercitarea atribuțiilor sale funcționale fac declarații politice, pentru care nu poartă răspundere, cu condiția că nu depășesc anumite limite. Prin urmare, în situația în care declarațiile politicienilor l-au determinat pe reclamant să depună cererea de demisie, aceste aspecte țin de opțiunile pe care le-a avut reclamantul în momentul respectiv, iar deja după ce cererea de demisie a fost acceptată de către o autoritate publică și a condiționat emiterea unei măsuri oficiale întreprinse de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public, revenirea la temeiurile de depunere a cererii de demisie, nu este posibilă, în special în cazul procurorului general.

Subsumând cele relatate și reținând că eliberarea Domnului Eduard Harunjen din funcția de procuror general, a fost realizată de către organul competent – Președintele Republicii Moldova, în atribuțiile căruia eliberarea procurorului general este stabilită prin lege(art.58 alin.(6) al Legii nr.3/25.02.2016), nefiind stabilită de către instanța de judecată depășirea limitelor dreptului discreționar al autorității publice pârâte, care în speță, era limitat – pârâtul nu putea să aleagă o altă soluție decât acceptarea cererii de demisie(art.137 alin.(2) Cod administrativ), instanța consideră că acțiunea în contencios administrativ al reclamantului Harunjen Eduard, nu este pasibilă de admis.

Alegațiile părțiile reclamante consemnate în textul cererii de chemare în judecată și expuse în cadrul dezbaterior judiciare, nu pot fi reținute de către instanța de judecată ca temei de anulare a actului defavorabil contestat, deoarece reclamantul interpretează *lato sensu* normele pe cale le consideră relevante, iar scopul primordial al instituției contenciosului administrativ, după cum s-a invocat și *supra*, este prestabilit de legiuitor și presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităţilor publice, ordonarea activităţii autorităţilor publice. Respectiv, ca acțiunea în contencios administrativ promovată de reclamant să fie pasibilă de admis, reclamantul urma să identifice pretinse ilegalități și/sau abuzuri admise de către pârât la emiterea actului contestat, ceea ce nu s-a identificat în speță. Or, actul emis și activitatea administrativă desfășurată de către instituția publică pârâtă sunt conforme legii, nefiind identificat de către instanța de judecată nici un abuz din partea autorității publice pârâte în desfășurarea activității administrative care s-a finalizat cu emiterea decretului prezidențial contestat.

În acest sens, se impune a fi specificat că, în conformitate cu prevederile art.16 din Codul administrativ, dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea acesteia de a opta între mai multe soluții posibile corespunzătoare scopului legii atunci când aplică o dispoziție legală. Exercitarea dreptului discreționar nu permite desfășurarea unei activități administrative arbitrare.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite

numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

În esență dreptul discreționar al autorității publice este de a permite administrației să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui cadru legal, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția administrației, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz.

Autoritatea publică are posibilitatea de a alege o măsură, în baza dreptului discreționar, autoritatea publică are o marjă de apreciere şi trebuie să încorporeze propriile considerente de oportunitate în decizia sa. Termeni precum „poate" sau „este autorizat" în normele legale indică o astfel de latitudine. Respectiv, autoritatea trebuie să-şi exercite întotdeauna discreția, așa cum solicită legiuitorul.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanţele faptice stabilite, precum și criticele aduse actului contestat de către reclamant întru anularea acestuia în coraport cu contraargumentele aduse de către autoritatea publică pârâtă întru justificarea legalității actului emis, instanța de judecată conchide că, Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019, este legal și temei de anulare a acestuia nu există. Instanța nu a constatat existența temeiurilor de nulitate a actului administrativ contestat(art.141 Cod administrativ) și nici a celor de anulabilitate. Or, lipsa motivării actul administrativ contestat a fost recuperată de autoritatea publică pârâră până la finalizarea dezbaterilor judiciare, așa cum prescrie legiuitorul în art.123 alin.(1) lit.b), alin.(2) Cod administrativ.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sânt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Conform prevederilor art.art.224 alin.(1) lit.f), 232 din Codul administrativ al Republicii Moldova; art.art.236-241 din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Acțiunea în contencios administrativ a reclamantului Eduard Harunjen împotriva

Președintelui Republicii Moldova privind constatarea nulității decretului Președintelui Republicii Moldova nr.1208 din 11.07.2019 ”privind eliberarea domnului Eduard Harunjen din funcția de Procuror General”, se respinge ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunţarea dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău, sediul Centru (adresa: mun.Chișinău, bd.Ștefan cel Mare și Sfânt nr.162).

Judecător Liudmila Holeviţcaia